

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ STEM

ΓΡΑΦΕΙ

Η ΕΛΕΝΑ ΚΑΤΣΗ
Β' ΤΑΞΗ ΛΥΚΕΙΟΥ

Σ

τα 120 χρόνια ιστορίας των βραβείων Νόμπελ στην ιατρική, τη φυσική και τη χημεία, τα βραβεία απονεμήθηκαν 599 φορές σε άνδρες και 23 φορές σε γυναίκες.

Μόνο 22 γυναίκες έχουν κερδίσει Νόμπελ σε αυτούς τους τομείς αφού η Μαρί Κιουρί το κέρδισε δύο φορές, μία φορά στη φυσική και μία φορά στη χημεία. Σήμερα, μόνο το 30% όλων των ερευνητών του κόσμου είναι γυναίκες.

Ο όρος "STEM" (Science, Technology, Engineering and Mathematics) είναι το ακρωνύμιο το οποίο χρησιμοποιείται για τα πεδία που αναφέρονται στις Φυσικές Επιστήμες, την Τεχνολογία, την Μηχανική και τα Μαθηματικά

Τα τελευταία χρόνια η παγκόσμια κοινότητα καταβάλλει μεγάλη προσπάθεια να ενθαρρύνει κορίτσια και γυναίκες να εμπλακούν στην επιστήμη,

και συγκεκριμένα στις Φυσικές Επιστήμες, την Τεχνολογία, τη Μηχανική και τα Μαθηματικά (STEM). Ωστόσο, η συμμετοχή γυναικών σε αυτούς τους τομείς παραμένει δυσανάλογη.

Γιατί συμβαίνει αυτό;

Τέτοιες τεράστιες διαφορές και τόσο βαθιά ανισότητα, δεν προκύπτουν τυχαία. Πάρα πολλά κορίτσια περιορίζονται από διακρίσεις, προκαταλήψεις, κοινωνικούς κανόνες και προσδοκίες που υπάρχουν σε οικογενειακό, σε σχολικό και σε κοινωνικό επίπεδο που επηρεάζουν τις επιλογές τους σε σχέση με τους τομείς που ακολουθούν στο σχολείο αλλά και μετά στις σπουδές. Όταν ένα κορίτσι επιλέγει μαθήματα στο σχολείο πολλές φορές επηρεάζεται από προκαταλήψεις και στερεότυπα, που τείνουν να θεωρούν ότι τα επιστημονικά μαθήματα και επαγγέλματα είναι αρσενικής φύσης. Για παράδειγμα, θεωρείται ότι η πρακτική σκέψη είναι έμφυτη στα αγόρια.

Όλα αυτά επηρεάζουν τις επιλογές των κοριτσιών και στις σπουδές τους.

Σύμφωνα με έρευνες, τα κορίτσια διστάζουν να επιλέξουν αντικείμενα σπουδών που σχετίζονται με την επιστήμη και την τεχνολογία, ακόμα και όταν έχουν εξαιρετική απόδοση στα σχετικά μαθήματα. Ακόμη κι αν επιλέξουν να σπουδάσουν ένα σχετικό αντικείμενο, οι περισσότερες γυναίκες δεν έχουν κίνητρα για να ακολουθήσουν μια επαγγελματική σταδιοδρομία σε αυτούς τους τομείς. Πολλές φορές φοβούνται ότι σε ένα ανδροκρατούμενο επαγγελματικό χώρο δεν θα ληφθούν σοβαρά υπόψη ή ότι θα έχουν να αντιμετωπίσουν ένα σεξιστικό εργασιακό περιβάλλον. Συχνά λόγω των ανισοτήτων που υπάρχουν, νιώθουν ότι δεν θα έχουν τις ίδιες ευκαιρίες ανέλιξης με τους άντρες συναδέλφους τους ή ότι θα αμείβονται λιγότερο από αυτούς. **Γιατί είναι σημαντικό να εκπροσωπούνται οι γυναίκες σε αυτούς τους τομείς;**

«Για να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις του 21ου αιώνα, πρέπει να εκμεταλλευτούμε το πλήρες δυναμικό μας. Αυτό απαιτεί την εξάλειψη των στερεοτύπων φύλου»

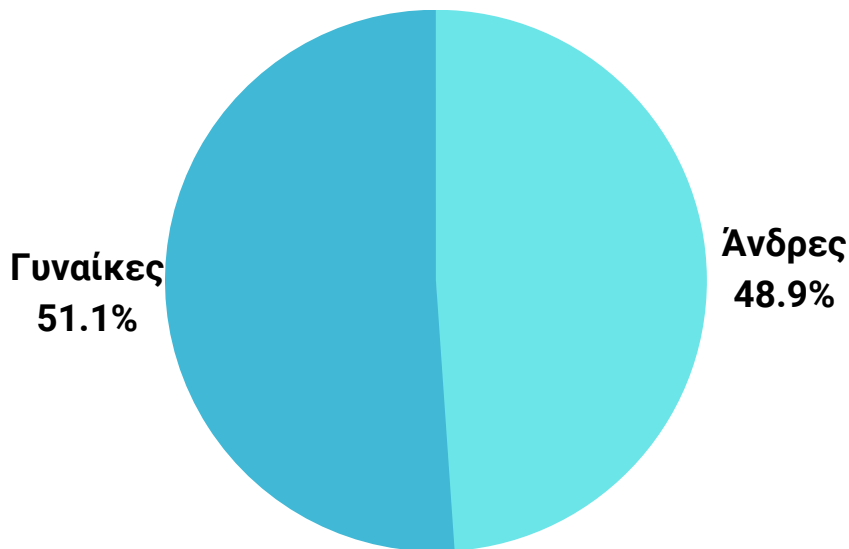
António Guterres, Γεν. Γραμματέας του ΟΗΕ

Οι γυναίκες έχουν να διαδραματίσουν ένα σημαντικό ρόλο στην εξεύρεση λύσεων που θα βελτιώσουν τη ζωή μας, γιατί φέρνουν μαζί τους διαφορετικές εμπειρίες, αντιλήψεις και ιδέες. Η ίση εκπροσώπηση των αγοριών και των κοριτσιών στους τομείς της τεχνολογίας και της μηχανικής θα συμβάλει σε έναν πιο δίκαιο, πιο ανθεκτικό και πιο βιώσιμο κόσμο αφού αυτή τη στιγμή οι λύσεις για πολλές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σχεδιάζονται κυρίως από άνδρες, με αποτέλεσμα πολλά προϊόντα και τεχνολογίες να μην ανταποκρίνονται στις ανάγκες των γυναικών και των κοριτσιών.

Εκτός από την επιστήμη, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά, η εκπαίδευση STEM επικεντρώνεται στον τρόπο διασύνδεσης των τεσσάρων πυλώνων. Περιλαμβάνει την εφαρμογή πληροφοριών και αυξανόμενες δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, παρατήρησης και διερεύνησης.

Οι γυναίκες αποκλείονται από τους τομείς με τη μεγαλύτερη ανάπτυξη
Η αποξένωση γυναικών από τη χρήση και τον σχεδιασμό τεχνολογικών εφαρμογών σημαίνει ότι αυτοί οι τομείς δεν μπορούν να αξιοποιήσουν τις προοπτικές και τις ιδέες τους για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων και την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.

Γυναίκες-άντρες στο σύνολο του πληθυσμού της Ελλάδας

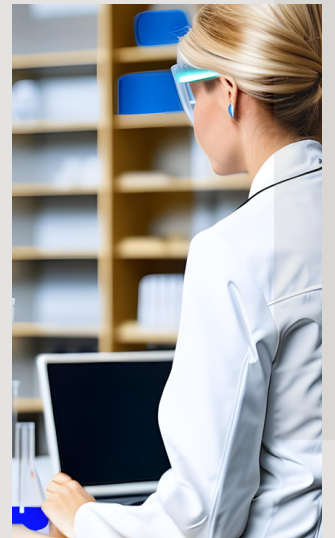
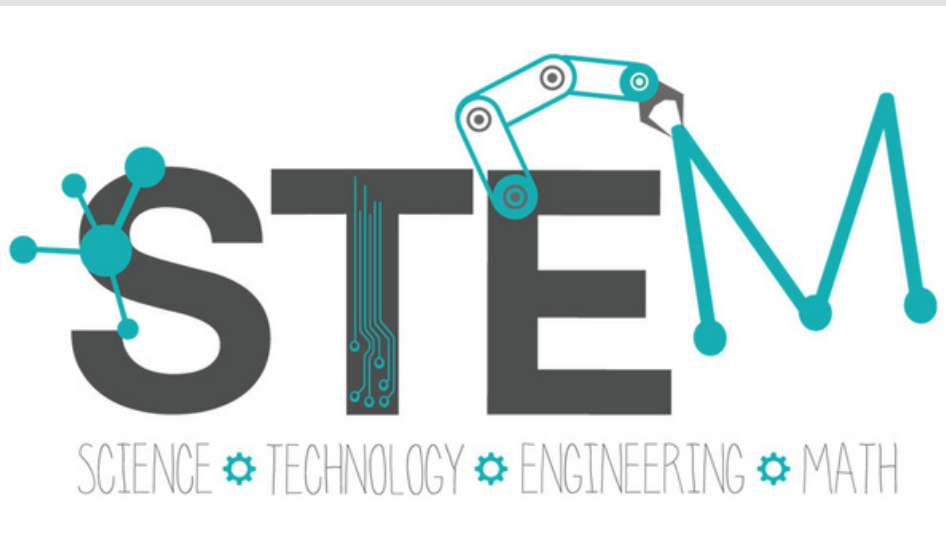
ΕΛΣΤΑΤ Αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2023 στις 17/3/2023

Στους τομείς των Επιστημών, της Τεχνολογίας, της Μηχανικής και των Μαθηματικών εντοπίζεται ένας πλούτος επαγγελματιών και καλοπληρωμένων θέσεων εργασίας, οι οποίες συμβάλλουν στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη μιας χώρας και του κόσμου συνολικά, αλλά και στην προσωπική ευημερία. Στους τομείς αυτούς απασχολούνται κατά κύριο λόγο άντρες, ενώ παράλληλα παρατηρείται έλλειψη εργατικού δυναμικού, δηλ. η αγορά χρειάζεται περισσότερους εξειδικευμένους σε αυτά τα πεδία ανθρώπους από ό,τι είναι διαθέσιμοι. Αν συμμετείχαν περισσότερες γυναίκες στην απασχόληση σε αυτούς τους τομείς θα συνέβαλλαν στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης, της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας.

Οι τομείς αυτοί χρειάζονται και τις γυναίκες για να αναπτυχθούν
Η υποεκπροσώπηση των γυναικών στα STEM σημαίνει απώλεια ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού για τους τομείς αυτούς, που αναμφίβολα το έχουν ανάγκη για να

καλύψουν τις όλο και αυξανόμενες θέσεις εργασίας. Η μείωση του χάσματος μεταξύ των φύλων θα έχει ως αποτέλεσμα υψηλότερη παραγωγικότητα και αυξημένη δραστηριότητα στην αγορά εργασίας.

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, η αύξηση του ποσοστού των γυναικών που ακολουθούν σπουδές στους τομείς αυτούς αναμένεται να οδηγήσει σε βελτίωση του ΑΕΠ της ΕΕ κατά 610-820 δις. ευρώ το 2050. Οι γυναίκες είναι ένας αναξιοποίητος πόρος για την Ελλάδα, την Ευρώπη και τον κόσμο. Αποτελούν το 51% του παγκόσμιου πληθυσμού, το 51,1% του Ελληνικού πληθυσμού και δικαιούνται να απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα με κάθε άνθρωπο.

Μόλις το
30%
των επιστημόνων
παγκοσμίως
είναι γυναίκες
UNESCO (2014-2016)

Η άρση των ανισοτήτων φύλων στους διάφορους επιμέρους τομείς που συζητήσαμε, επηρεάζει την κατάσταση στην κοινωνία συνολικά. Έχει μετρηθεί από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ισότητας Φύλων ότι όταν λαμβάνονται μέτρα σε έναν τομέα, αυτά επηρεάζουν θετικά και τους άλλους τομείς.

Οι γυναίκες χρειάζεται να δουλέψουν μαζί με τους άντρες για να διαμορφώσουν μια κοινωνία δίκαιη, συμπεριληπτική και βιώσιμη.

Μόνο
17.7%
των επαγγελματιών IT
στην Ευρώπη είναι
γυναίκες
*Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
Women in Digital
Scoreboard 2020*

Για να γεφυρωθεί το φυλετικό χάσμα ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες στα πεδία STEM, χρειάζεται να ληφθούν δραστικά μέτρα σε διάφορους τομείς, όπως:

- Προώθηση της ισότητας των φύλων και ενδυνάμωση όλων των γυναικών και των κοριτσιών ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν τις σύγχρονες προκλήσεις και να γίνουν η αλλαγή που ο κόσμος μας χρειάζεται.
- Αφαίρεση των διακρίσεων στον χώρο εργασίας και διασφάλιση ίσης αμοιβής και ίδιων ευκαιριών για όλους.
- Δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και επαγγελματικής ανέλιξης που θα βασίζονται στα προσόντα και τις ικανότητες των υποψηφίων, ανεξάρτητα από το φύλο τους.

Μόνο το
8%
των γυναικών είναι
απόφοιτοι στον κλάδο
της μηχανικής και
των κατασκευών
Στοιχεία της UNESCO από το 2015

- Ενθάρρυνση των κοριτσιών και των γυναικών να ασχοληθούν με τα STEM από μικρή ηλικία, μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων.
- Η ενθάρρυνση περισσότερων κοριτσιών να επιλέξουν σπουδές και επαγγελματική σταδιοδρομία στα STEM. Κάθε κορίτσι πρέπει να μπορεί να επιλέγει ελεύθερα κλάδο και κατεύθυνση σπουδών, χωρίς να επηρεάζεται από στερεότυπα, προκαταλήψεις και λανθασμένες αντιλήψεις.
- Υλοποίηση εκστρατείας διαφώτισης των κοριτσιών από νεαρή ηλικία για τις προοπτικές των τομέων αυτών μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων ώστε να μειωθεί το φυλετικό χάσμα και στα σχετικά προγράμματα σπουδών αλλά και στον επαγγελματικό στίβο. Οι μαθήτριες να έρχονται σε επαφή με τους τομείς αυτούς και να ενθαρρύνονται να αναπτύξουν δεξιότητες και αυτοπεποίθηση ώστε να πετύχουν.
- Πετυχημένες γυναίκες στους τομείς STEM μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για τα κορίτσια όλων των ηλικιών.
- Τέλος, χορήγηση υποτροφιών για κορίτσια που θα επιλέγουν σπουδές σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα στα STEM.